

การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา
กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร
Internal Quality Assurance In Education Institutions
Under The 23rd Cluster School, Bangkapi District, Bangkok Metropolitan

โยธิน ทิพย์มนต์¹ สมใจ เดชบำรุง²

Received : July 19, 2024

Revised : August 2, 2024

Accepted : September 19, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษา 1) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร และ 2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 175 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มี 7 แนวทาง ประกอบด้วย 1) จัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน 2) จัดประชุมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน 5) เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา และ 7) จัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา , กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ ,
โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์

Abstract

The purposes of this research were to study 1) the internal quality assurance in education institutions under the 23rd cluster school, Bangkapi District, Bangkok Metropolitan and 2) guidelines for developing the internal quality assurance in education institutions under the 23rd cluster school, Bangkapi District, Bangkok Metropolitan. The sample group consists of 175 government teachers and educational personnel in the 23rd cluster school, Bangkapi District, Bangkok Metropolitan. The research instrument were an opinionnaires and a structured interview. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and content analysis.

The findings were as follows: 1) the internal quality assurance in education institutions under the 23rd cluster school, Bangkapi District, Bangkok Metropolitan was at a high level 2) the guidelines for development the internal quality assurance in education institutions under the 23rd cluster school, Bangkapi District, Bangkok Metropolitan, consist of 7 guidelines, including: 1) Developing manuals or documents outlining clear educational standards for schools, 2) Conducting meetings to explain the process of developing educational management plans before implementation, 3) Assigning school administrators to oversee projects and monitor progress regularly, 4) Encouraging staff to create evidence and indicators of progress in their work, 5) Providing opportunities for staff to participate in creating tools to monitor progress and develop schools to meet educational standards, 6) Forming committees to produce self-assessment reports for schools annually, 7) Organizing meetings and encouraging staff to study and analyze self-assessment results from the past year to plan more effective work practices.

Keywords : Internal Quality Assurance In Education Institutions , The 23rd Cluster School
Bangkapi District , Schools under Bangkok Metropolitan

บทนำ

ปัจจุบันโลกได้เปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นโลกาภิวัตน์ เพราะอิทธิพลของเทคโนโลยีสมัยใหม่ผลักดันให้กลายเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ นิยมเศรษฐกิจแบบเสรี และกระแสประชาธิปไตยอย่างรุนแรง ปรากฏการณ์เช่นนี้ ระบบราชการซึ่งถือว่าเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ จึงมีอาจมองข้ามกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้ และจำเป็นต้องมีการปรับตัว เนื่องจากระบบราชการที่มีประสิทธิภาพย่อมนำประเทศไปสู่การพัฒนา โดยแสวงหาวิธีการบริหารจัดการ และการพัฒนาภาคส่วนต่าง ๆ ให้ทันสมัย เพื่อให้องค์กรส่วนราชการสามารถฝ่าฟันกับวิกฤติที่เผชิญอยู่ และพร้อมรับกับกระแสการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยการเตรียมความพร้อมของระบบและคนให้สามารถปรับตัวเพื่อพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และสามารถแสวงหาประโยชน์อย่างรู้เท่าทันโลกาภิวัตน์ อีกทั้งในการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสังคมโลก ก่อให้เกิดผลกระทบกับวิถีชีวิตของผู้คนในสังคมต่าง ๆ เป็นอย่างมาก รวมถึงสังคมไทยก็เป็นอีกสังคมหนึ่งที่ถูกกระแสโลกาภิวัตน์พลิกผันให้เปลี่ยนสู่สังคมฐานความรู้ จนเกิดการปฏิรูปการศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อเร่งขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชน และเพื่อเป็นช่องทางในการพัฒนาศักยภาพของตนเอง การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญและมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาความรู้ ความคิด ความสามารถ รวมทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ เจตคติ ค่านิยม และคุณธรรมของบุคคลตลอดชีวิต (พัชรวิรัตน์ ท่ามาเกตุ, 2558)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา จึงบัญญัติสาระสำคัญไว้ใน หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มีสรุปสาระสำคัญ ดังนี้ มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ทั้งระบบการประกันคุณภาพภายในและภายนอก โดยหลักเกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การรองรับการประกันคุณภาพภายนอก มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา โดยมีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปีนับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน มาตรา 50 ให้สถานศึกษาทุกแห่งให้ความร่วมมือในการจัดเตรียมเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา บุคลากร คณะกรรมการของสถานศึกษา รวมทั้งผู้ปกครองและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ให้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่เห็นว่าเกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการกิจของสถานศึกษา ตามคำร้องขอของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง และ มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะ และแนวทางการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา หรือคณะกรรมการการอุดมศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข (กระทรวงศึกษาธิการ, 2563)

การประกันคุณภาพภายใน เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร มุ่งหวังที่ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็นส่วนสำคัญ ที่สามารถสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้รับบริการ เกี่ยวกับคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ซึ่งแม้จะแตกต่างกัน แต่หากมีกระบวนการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพก็จะสามารถพัฒนาคุณภาพของการจัดการศึกษาและส่งผลไปยังผู้เรียนได้ (กมลทิพย์ ไชยวุฒิ, 2561) อีกทั้งการประกันคุณภาพภายในเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมิน

ภายนอกอีกด้วย และในการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำการจัดการ เพื่อควบคุมคุณภาพการศึกษา โดยผนึกกำลังกับครู คณะกรรมการโรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน วางแผนการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้บังเกิดผลที่เด็กนักเรียนตามมาตรฐาน มีการตรวจสอบ และยอมรับในแผนดำเนินงานของโรงเรียน ระบบการประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องเดียวกับกระบวนการบริหารงานอย่างมีคุณภาพ หรือ วงจร PDCA และจะต้องไม่แยกจากการทำงานของสถานศึกษา แต่จะเป็นระบบที่ผสมผสานอยู่ในกระบวนการบริหารและจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในให้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารและการทำงานนั้น ผู้บริหารจะต้องมีการทำงานเป็นทีม โดยบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาต้องได้รับการเตรียมความพร้อมให้มองเห็นคุณค่า และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และดำเนินการอย่างต่อเนื่องร่วมกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา โดยมีการติดตาม และกำกับดูแลการดำเนินการประกันคุณภาพภายในอย่างเป็นระบบ ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน ควรจะมีการเตรียมการเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่บุคลากรและจัดให้มีกลไกในการดำเนินงาน หลังจากนั้นบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจึงร่วมกันวางแผน ร่วมกันปฏิบัติ ร่วมกันตรวจสอบ และร่วมกันปรับปรุง (ธัญญา มาศแดง สีดา, 2564)

กรุงเทพมหานคร เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2515 โดยการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการปกครองนครหลวงกรุงเทพธนบุรี องค์กรบริหารนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เทศบาลนครหลวงกรุงเทพธนบุรี ตลอดจนสุขาภิบาลต่าง ๆ ในนครหลวงกรุงเทพธนบุรี เป็นหน่วยงานปกครองเดียวกัน คือ กรุงเทพมหานคร ซึ่งปัจจุบันนับว่าเป็นหน่วยงานที่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 50 เขต ซึ่งในแต่ละสำนักงานเขตจะมีผู้อำนวยการเขตเป็นผู้รับผิดชอบดูแล อีกทั้งกรุงเทพมหานครได้ให้ความสำคัญอย่างยิ่งในเรื่องการจัดการศึกษาให้กับเยาวชน จึงได้จัดตั้งสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร เพื่อกำกับดูแลเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยประสานงานผ่านฝ่ายการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตไปยังโรงเรียนในสังกัด โดยประสานงานผ่านฝ่ายการศึกษาของแต่ละสำนักงานเขตไปยังโรงเรียนในสังกัด ซึ่งสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับงานด้านการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประเภทสามัญศึกษาของกรุงเทพมหานคร โดยมีการกำหนดนโยบาย เป้าหมาย การจัดทำและพัฒนาแผนการศึกษาของกรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาในระบบอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการบริหารการจัดการเรียนรู้ เป็นศูนย์กลางเครือข่ายสารสนเทศด้านการศึกษา ส่งเสริมให้โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพภายใน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปัจจุบันโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร มีจำนวนทั้งสิ้น 437 โรงเรียน โดยแบ่งออกเป็น 80 เครือข่าย (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา, 2562)

กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นหน่วยงานที่เกิดจากการรวมกลุ่มกันของเครือข่ายโรงเรียน จำนวน 6 โรงเรียน ในพื้นที่สำนักงานเขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร โดยมีหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนและบริหารจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีบริบททั่วไป ประกอบไปด้วย 6 โรงเรียน ได้แก่ 1. โรงเรียนบ้านบางกะปิ 2. โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ 3. โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง 4. โรงเรียนลำสาละ (ราษฎร์บำรุง) 5. โรงเรียนสุเหร่าหัวหมากน้อย และ 6. โรงเรียนสุเหร่าวังใหญ่ (กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร , 2565)

ปัญหาการวิจัย จากบันทึกรายงานการประชุมของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ในประเด็นเกี่ยวกับแนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา พบว่า ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนและแนวทางในการประกันคุณภาพการศึกษาตามที่สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานครได้กำหนดไว้ในเอกสารหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ส่งผลให้การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ยังไม่ดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน และอาจส่งผลให้ผลการประกันคุณภาพ

ภายในสถานศึกษาไม่เกิดประสิทธิผลเท่าที่ควร (กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร, 2565)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้มาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวมของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ให้มีประสิทธิผลและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

สมมติฐานของการวิจัย

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพหุแนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 313 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 175 คน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของเครซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ตัวแปรพื้นฐาน และตัวแปรที่ศึกษา

1) ตัวแปรพื้นฐาน ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. วุฒิการศึกษา
4. ตำแหน่ง
5. ประสบการณ์ทำงาน

2) ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ (สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร, ม.ป.ป.)

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
3. การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
5. การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
6. การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เรื่อง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขต บางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ จำนวน 2 ฉบับ ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaires) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบในลักษณะของแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่เกี่ยวข้องกับระดับการปฏิบัติในการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งผู้วิจัยได้ออกแบบในลักษณะแบบสอบถามชนิดมาตราจัดอันดับ หรือมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อวัดค่าระดับคะแนน 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต โดยเรียงจากค่ามากที่สุดไปหาค่าน้อยที่สุด คือ 5 4 3 2 1 ดังนี้ (Likert, 1967)

ระดับ 5 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฯ * อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฯ * อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฯ * อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฯ * อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ฯ * อยู่ในระดับน้อยที่สุด

เครื่องมือฉบับที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ โดยจะดำเนินการหลังจากที่แปลผลและสรุปผลในเครื่องมือฉบับที่ 1 เสร็จเรียบร้อยแล้ว เพื่อใช้สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์สถานภาพส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์ แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีการกำหนดประเด็นคำถามไว้อย่างเป็นระบบ เพื่อให้การสัมภาษณ์เป็นไปในแนวทางประเด็นคำถามเดียวกัน

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือเป็นแบบสอบถาม โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำผลการศึกษามาสร้างเป็นเครื่องมือตามกรอบแนวคิดของการวิจัย

2) สร้างแบบสอบถามตามขอบเขตของเนื้อหาแล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) และนำมาหาค่าความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ได้ค่าความตรงของเนื้อหาและโครงสร้างอยู่ในระหว่าง 0.67 - 1.00

3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับโรงเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 10 คน รวมเป็น 30 คน ได้แก่ โรงเรียนงามมานะ (แผน-ทับ อุทิศ) โรงเรียนคลองกะจะ (พงษ์สมบัติบำรุง) โรงเรียนคันทนา (ธารินเจริญสงเคราะห์)

4) เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาแล้ว จากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีของครอนบาค (Lee J. Cronbach, 1978) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.967

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะศิลปศาสตร์และวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ ถึงผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2) ส่งและเก็บรวบรวมแบบสอบถามในรูปแบบออนไลน์ (Google Forms) รวมทั้งสิ้น 175 ฉบับ โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ซึ่งมีรายละเอียดจำนวนกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1. โรงเรียนบ้านบางกะปิ	จำนวน 76 ฉบับ
2. โรงเรียนมัธยมบ้านบางกะปิ	จำนวน 49 ฉบับ
3. โรงเรียนวัดศรีบุญเรือง	จำนวน 16 ฉบับ
4. โรงเรียนลำสาละ (ราษฎร์บำรุง)	จำนวน 14 ฉบับ
5. โรงเรียนสุเหร่าหัวหมากน้อย	จำนวน 13 ฉบับ
6. โรงเรียนสุเหร่าวังใหญ่	จำนวน 7 ฉบับ

3) สัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำข้อมูลดังกล่าวไปคำนวณหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปของคอมพิวเตอร์ ซึ่งมีรายละเอียดในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1) การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่ (F) และค่าร้อยละ (Percentage)

2) การวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยพิจารณาค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของผู้ให้ข้อมูลแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ตามแนวคิดของเบสต์ (John W. Best, 1970 P. 190) ดังนี้

4.50 - 5.00	แสดงว่า	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	๓ *	อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 - 4.49	แสดงว่า	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	๓ *	อยู่ในระดับมาก
2.50 - 3.49	แสดงว่า	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	๓ *	อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 - 2.49	แสดงว่า	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	๓ *	อยู่ในระดับน้อย
1.00 - 1.49	แสดงว่า	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	๓ *	อยู่ในระดับที่ต่ำสุด

3) การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะของการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

8. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 1) ค่าความถี่ (Frequency)
- 2) ค่าร้อยละ (Percentage)
- 3) ค่าเฉลี่ย (\bar{x})
- 4) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
- 5) การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 1 วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวม

(n = 175)

ด้านที่	การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา	\bar{x}	S.D.	ลำดับที่	ความหมาย
1	ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ สถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย	4.44	0.67	7	มาก
2	ด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของ สถานศึกษา	4.50	0.63	4	มากที่สุด
3	ด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัด การศึกษาของสถานศึกษา	4.47	0.60	6	มาก
4	ด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพ การศึกษาภายในสถานศึกษา	4.49	0.58	5	มาก
5	ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนา สถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.52	0.59	2	มากที่สุด
6	ด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของ สถานศึกษา	4.51	0.56	3	มากที่สุด
7	ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่าง ต่อเนื่อง	4.53	0.56	1	มากที่สุด
รวม		4.49	0.60	-	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขต
บางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็น
รายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.53$, S.D.
= 0.56) รองลงมา คือ ด้านการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน
การศึกษา ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของ
สถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.67)

ตารางที่ 2 สรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร

ประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับ แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร	ความเห็นผู้ทรงคุณวุฒิ			ค่าคะแนน
	ท่านที่ 1	ท่านที่ 2	ท่านที่ 3	
1. จัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน	✓	✓	✓	3
2. จัดประชุมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง	✓	✓	✓	3
3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ	✓	✓	✓	3
4. ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน	✓	✓	✓	3
5. เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	✓	✓	✓	3
6. จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา	✓	✓	✓	3
7. จัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น	✓	✓	✓	3

จากตารางที่ 2 สรุปประเด็นที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเห็นตรงกัน 3 ท่าน เสนอแนวทางการพัฒนา ดังนี้ 1) จัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน 2) จัดประชุมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน 5) เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 7) จัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

สรุปผลการวิจัย

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.49$, S.D. = 0.60) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านที่ 7 การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{x} = 4.53$, S.D. = 0.56) รองลงมา คือ ด้านที่ 5 การติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{x} = 4.52$, S.D. = 0.59) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 1 การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย ($\bar{x} = 4.44$, S.D. = 0.67)

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงกันทั้ง 3 ท่าน มี 7 แนวทาง ดังนี้ 1) จัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน 2) จัดประชุมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง 3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน 5) เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 7) จัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

1. การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่า การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร อยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการจัดประชุมวางแผนในการกำหนดขั้นตอนการดำเนินงานไว้อย่างละเอียดชัดเจนและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนด มีการกำหนดขั้นตอนและแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจนและครอบคลุม และบุคลากรมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงบริบทของสถานศึกษา มีการมอบหมายงานโครงการและกิจกรรมเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ มีการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานไว้อย่างชัดเจน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกฝ่ายให้ปฏิบัติงานตามแผนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มีการรายงานผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และมีการติดตามผลจากการประเมินความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการจัดประชุมวางแผนและจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองในรูปแบบออนไลน์ (SAR Online) ตามนโยบายของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร หน่วยงานต้นสังกัด ตลอดจนบุคลากรร่วมกันพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และมีการนำผลการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุตพร หงษ์เวียงจันทร์ (2565, น. 70) ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของศรีธัญญา วันลักษณ์ (2564, น. 144) ศึกษาเรื่อง การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของปวีศา มิโยคชภัค (2566, น. 92) ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร จากความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่ตรงกันทั้ง 3 ท่าน มีทั้งหมด 7 แนวทาง ประกอบด้วย 1) จัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน 2) จัดประชุมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง

3) ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 4) ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน 5) เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา 7) จัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร มีพหุแนวทาง เนื่องจากแนวทางการพัฒนาด้านการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย ควรมีการประชุมวางแผนและมีการจัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน แนวทางการพัฒนาด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดประชุมชี้แจงเกี่ยวกับกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง แนวทางการพัฒนาด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ควรจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ แนวทางการพัฒนาด้านการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ควรส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน แนวทางการพัฒนาการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ควรจัดประชุมชี้แจงและเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา แนวทางการพัฒนาการจําทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา และจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองในรูปแบบออนไลน์ (SAR Online) ตามนโยบายของสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานครหน่วยงานต้นสังกัด แนวทางการพัฒนาการพัฒนสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ควรจัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุดาพร หงษ์เวียงจันทร์ (2565, น. 71) ศึกษาเรื่อง การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) ศึกษาระเบียบ ข้อกฎหมาย ฯลฯ ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา วิเคราะห์มาตรฐานที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศเพื่อกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) จัดการอบรมให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทราบและตระหนักถึงบทบาท หน้าที่ในการดำเนินการประกันและกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกัน 3) ประกาศค่าเป้าหมายของสถานศึกษาให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบเพื่อกำหนดโครงการ กิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาและ ค่าเป้าหมายที่สถานศึกษาได้กำหนด 4) มีฝ่ายบริหารดำเนินการนิเทศและติดตามโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และ 5) เก็บรวบรวมข้อมูล สถิติคุณภาพการดำเนินโครงการ กิจกรรมอย่างเป็นระบบและใช้เป็นข้อมูลในการดำเนินการประกันคุณภาพในครั้งต่อไป และสอดคล้องกับงานวิจัยของของปวีศา มีไยศษภัค (2566, น. 93) ศึกษาเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางพัฒนา ได้แก่ 1) โครงการส่งเสริมความเข้าใจเรื่องการกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาให้ครูบุคลากรคณะกรรมการสถานศึกษาเข้าร่วม 2) โครงการให้ความรู้เรื่องการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อเกิดกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ 3) โครงการส่งเสริมความร่วมมือการดำเนินงานตามแผนงานโครงการกิจกรรม 4) โครงการส่งเสริมความเข้าใจประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) โครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมครูและบุคลากรในการสรุปผลการปฏิบัติการตามแผนประจำปีเพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์ 6) โครงการพัฒนาระบบรายงานผลการประเมินตนเองต่อสาธารณชน และ 7) โครงการส่งเสริมความร่วมมือพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามคำแนะนำของ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อวางแผนดำเนินงานและสรุปผล อีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของลดาวัลย์ ตั้งมัน (2561, น. 94-96) ศึกษาเรื่องการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนา ได้แก่ 1) ควรมีการทำคู่มือกำหนดมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัด 2) ควรจัดทำแผนตามปีงบประมาณและแบ่งเป็นแผนระยะสั้นและแผนระยะยาว 3) ควรจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีสู่การปฏิบัติตามปฏิทินการปฏิบัติงาน 4) ควรกำหนดให้ผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าฝ่ายเป็นผู้ประเมินคุณภาพภายในตามปฏิทินที่กำหนดไว้ในแผน 5) ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานผู้รับผิดชอบเก็บรวบรวมข้อมูลให้ครบถ้วน 6) ควรจัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายในโดยใช้รูปแบบตามที่หน่วยงานต้นสังกัดกำหนดให้ และ 7) ควรมีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยการส่งบุคลากรให้เข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน เพื่อส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

จากแนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร ทั้งหมด 7 แนวทาง ผู้วิจัยสามารถนำมาสังเคราะห์เป็นโครงการ เพื่อนำไปจัดเป็นโครงการลงในแผนพัฒนาการจัดการศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปี ดังนี้

1) โครงการส่งเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกาศค่าเป้าหมาย ซึ่งสังเคราะห์ได้จากแนวทางการพัฒนา แนวทางที่ 1 จัดทำคู่มือหรือเอกสารเกี่ยวกับขั้นตอนในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่ชัดเจน

2) โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งสังเคราะห์ได้จากแนวทางการพัฒนา แนวทางที่ 2 จัดประชุมชี้แจงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาก่อนการลงมือปฏิบัติจริง และแนวทางที่ 3 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมอบหมายโครงการกิจกรรมและคอยกำกับติดตามผลการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3) โครงการส่งเสริมการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาและการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ซึ่งสังเคราะห์ได้จากแนวทางการพัฒนา แนวทางที่ 4 ส่งเสริมให้บุคลากรจัดทำหลักฐานและร่องรอยที่แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการปฏิบัติงาน และแนวทางที่ 5 เปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการสร้างเครื่องมือการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

4) โครงการส่งเสริมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสังเคราะห์ได้จากแนวทางการพัฒนา แนวทางที่ 6 จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาประจำปีการศึกษา และแนวทางที่ 7 จัดประชุมและส่งเสริมให้บุคลากรร่วมกันศึกษาและวิเคราะห์ผลการประเมินตนเองในปีที่ผ่านมาเพื่อวางแผนพัฒนาการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ในกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายอื่น หรือในสำนักงานเขตอื่น

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

3) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับบทบาทและนโยบายของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

รายการอ้างอิง

- กมลทิพย์ ไชยวุฒิ. (2561). การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพะเยา.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2563). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. ค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2566, จาก <https://www.moe.go.th/พรบ-การศึกษาแห่งชาติ-พ-ศ-2542/>.
- กลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ กรุงเทพมหานคร. (2565). แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. รายงานการประชุมรายงานการประชุมของกลุ่มโรงเรียนเครือข่ายที่ 23 เขตบางกะปิ สังกัดกรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: โรงเรียนบ้านบางกะปิ.
- ธัญญา มาศแดงสีดา. (2564). บทบาทของผู้บริหารที่สำคัญต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. ค้นเมื่อ 2 ตุลาคม 2566, จาก https://www.kroobannok.com/board_view.php?b_id=176779&bcat_id=16.
- ปวีรีศา มีโยคชภัค. (2566). การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1. วารสารมหาจุฬานาครทรรณ, ปีที่ 10 ฉบับที่ 9 เดือนกันยายน 2566, 85-95.
- พัชรวิวรรณ ท่ามาเกตุ. (2558). การดำเนินงานตามระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ลดาวลัย ตั้งมั่น. (2561). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- ศรัณญา วันลักษณ์. (2564). การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โรงเรียนคลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานขำอนุสรณ์) สำนักงานเขตบางแค กรุงเทพมหานคร. วารสารวิจัยรำไพพรรณี, ปีที่ 15 ฉบับที่ 2 เดือนพฤษภาคม-สิงหาคม 2564, 138-150.
- สุดาพร หงษ์เวียงจันทร์. (2565). การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสำนักงานเขตตลิ่งชัน สังกัดกรุงเทพมหานคร. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. (ม.ป.ป.). หลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร. พระนครศรีอยุธยา: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. (2562). โครงการพัฒนาคุณภาพเครือข่ายโรงเรียน. กรุงเทพฯ: สำนักงานการศึกษา.
- Cronbach, Lee J. (1978). *Essentials of Psychological Testing*, 3rd ed. New York: Haper & Row Publisher.
- John W. Best. (1970). *Research in Education*, 3rd ed. Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall, Inc.
- Krejcie, Robert V. & Morgan, Daryle W. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization : Its management and value*. New York: McGraw-Hill.